

Sote- ja
MAAKUNTA
UUDISTUS

Maakuntavaalit

28.10.2018

HE 15/2017 vp maakuntalakiesitys

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Maakuntavaltuuston kokoonpano

- Hallituksen esityksen mukaan maakunnan ylintä päätösvaltaa käyttäisi maakuntavaltuusto, jonka jäsenet ja varajäsenet valitaan maakuntavaaleilla.
- Vaalit olisivat välittömät, salaiset ja suhteelliset ja vaaleissa olisi yhtäläinen äänioikeus.
- Valtuuston toimikausi olisi neljä vuotta.
- Kukin maakuntavaltuusto päättää itse kokonsa, mutta maakuntalaissa säädettäisiin, että alle 200 000 asukkaan maakunnissa valitaan kuitenkin vähintään 59 valtuutettua

Vaaliajankohta

- Maakuntavaalit toimitettaisiin samanaikaisesti säännönmukaisten kuntavaalien kanssa. Kuntavaaleja toimitetaan joka neljäs vuosi seuraavasti: vuosina 2021, 2025, 2029 ja niin edelleen
- Ensimmäiset maakuntavaalit toimitettaisiin kuitenkin **omina erillisinä vaaleinaan sunnuntaina 28.10.2018.**
- Näissä vaaleissa valittujen maakuntavaltuustojen toimikausi alkaisi 1.1.2019 ja kestäisi toukokuun 2021 loppuun (**3 vuotta**)

Tarkempi vaaliaikataulu

- **Kesä-heinä-elokuu 2018:**
- Heti lainsäädännön tultua voimaan:
Vaalirahoituslain ja puoluelain mukainen ehdokkaiden ja puolueiden **kampanja-aika alkaa.**
- Mahdollisimman pian lainsäädännön tultua voimaan: Nykyinen maakunnan liiton hallitus asettaa maakuntavaalilautakunnan.
- **Kuntien** määrättävä yleiset ennakoäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat ja tallennettava niiden tiedot vaalitietojärjestelmään viimeistään 10.8.2018.

Syyskuu

- Äänioikeusrekisterin tietojen määräytymispäivä 7.9.2018.
- Maakuntavaalilautakunnan ensimmäinen kokous (ml. kuulutus valittavien valtuutettujen lukumäärästä) viimeistään 10.9.2018. Maakuntavaltuustojen koon määrittävä maakunnan asukasluku määräytyy Väestötietojärjestelmässä 31.5.2018 olleen tilanteen mukaan.
- Ehdokashakemukset tehtävä maakuntavaalilautakunnalle viimeistään **18.9.2018.**
- Maakuntavaalilautakunta vahvistaa ehdokasasettelun 27.9.2018.

Lokakuu

- Ilmoituskortit postitettava äänioikeutetuille viimeistään 4.10.2018.
- Ennakoäänestys kotimaassa 17.-23.10.2018 ja ulkomailla 17.-20.10.2018.
- **Vaalipäivä sunnuntai 28.10.2018.**
- Vaalien tulokset vahvistetaan 31.10.2018.
Maakuntavaltuustot aloittavat toimintansa 1.1.2019.

Miten maakuntavaalit toimitetaan?

- Maakuntavaaleissa vaalipiirinä olisi maakunta.
- Ehdokkaat asetettaisiin koko maakunnan alueelle, äänestäjät äänestäisivät vain oman maakuntansa ehdokkaita ja tulos laskettaisiin maakuntakohtaisesti.

Äänioikeus

- Äänioikeus maakuntavaaleissa määräytyisi vastaavalla tavalla kuin kuntavaaleissa: äänioikeutettu on jokainen viimeistään vaalipäivänä **18 vuotta** täyttävä henkilö, joka on
 - a) Suomen tai muun EU:n jäsenvaltion taikka Islannin tai Norjan kansalainen ja jonka kotikunta on joku kyseiseen maakuntaan kuuluva kunta 51. päivänä ennen vaalipäivää; tai
 - b) muun valtion kansalainen, jonka kotikunta on joku kyseiseen maakuntaan kuuluva kunta on 51. päivänä ennen vaalipäivää ja jolla on ollut yhtäjaksoisesti kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan laskettuna 51. päivästä ennen vaalipäivää; tai
 - c) EU:n tai Suomessa toimivan kansainvälisen järjestön palveluksessa ja jolla on asuinpaikka kyseiseen maakuntaan kuuluvassa kunnassa 51. päivänä ennen vaalipäivää edellyttäen, että hänen tietonsa on talletettu hänen pyynnöstään väestötietojärjestelmään ja että hän on kirjallisesti ilmoittanut maistraatille viimeistään 52. päivänä ennen vaalipäivää haluavansa käyttää äänioikeuttaan maakuntavaaleissa

Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoinen eli kelpoinen ehdokkaaksi maakuntavaaleissa olisi henkilö,

- 1) jonka kotikunta kuuluu kyseiseen maakuntaan,
- 2) jolla on jossakin maakunnassa äänioikeus maakuntavaaleissa ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Vaalikelpoisuuden rajoituksista säädettäisiin maakuntalain 61 §:ssä:

Vaalikelpoinen maakuntavaltuustoon ei ole:

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi maakuntaa koskevia valvontatehtäviä;
- 2) maakunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii maakuntahallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen tai maakunnan liikelaitoksen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
- 3) maakunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa kohdassa tarkoitettuun maakunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa maakunnan liikelaitoksessa tai sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai muita maakunnan järjestämismvastuulle kuuluvia palveluja tuottavassa yhteisössä tai säätiössä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa palvelussuhteessa oleva on vaalikelpoinen valtuutetuksi, jos palvelussuhde päättyy ennen kuin valtuutettujen toimikausi alkaa.

Ehdokasasettelu

- Ehdokkaita maakuntavaaleissa voisivat asettaa puolerekisteriin merkityt puolueet ja valitsijayhdistykset.
- Puolueet voisivat muodostaa vaaliliittoja ja valitsijayhdistykset yhteislistoja.
- Asetetut ehdokkaat olisivat ehdokkaina koko maakunnassa.
- Puolueen ehdokkaat asettaisi joku puolueen keskusorganisaation nimeämä maakunnassa toimiva puolueyhdistys.
- Valitsijayhdistyksen voisi perustaa vähintään 100 itsehallintoalueella asuvaa äänioikeutettua.
- Puolueet ja valitsijayhdistykset tekisivät ehdokashakemukset maakuntavaalilautakunnalle.

Oikeusministeriö on laatinut maakuntavaalien ehdokasasettelulomakkeet, jotka löytyvät [tästä](#).

Vaaliviranomaiset

Maakuntavaalilautakunta

- tehtävänä olisi maakuntavaalien ehdokasasettelun vahvistaminen
- kuntien tuloksen yhdistäminen koko maakunnan vaalitulokseksi
- maakuntavaalien vaalituloksen vahvistaminen

Kunnat

- Kuntien nykyiset vaaliviranomaiset (kunnan keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat, vaalitoimikunnat ja vaalitoimitsijat) toimisivat myös maakuntavaaleissa normaaliin tapaan.

Kunnan keskusvaalilautakunta

- Maakuntavaalien ennakoänten laskenta ja vaalipäivän äänten tarkastuslaskenta

Vaalilautakunta

- Vaalipäivän äänestyslippujen laskenta

Työ kaksinkertaistuu vaalilautakunnissa ja kunnan keskusvaalilautakunnissa.

Maakuntavaalien kustannukset

- Maakunta vastaisi maakuntavaalilautakunnan toiminnasta aiheutuvista kustannuksista.
- Kunnat vastaisivat nykyiseen tapaan kuntien vaaliviranomaisten toiminnasta aiheutuvista kustannuksista (kunnallisvaaliden yhteydessä toteuttavat maakuntavaalit)
- Poikkeuksellisesti ensimmäisissä maakuntavaaleissa, jotka toimitetaan erillisinä vaaleinaan, oikeusministeriö kuitenkin suorittaisi kunnille vaalilain 188 §:n mukaisen kertakorvauksen.

Vaali- ja puoluerahoitus

Velvollisia tekemään ilmoituksen vaalirahoituksestaan Valtiontalouden tarkastusvirastolle olisivat maakuntavaaleissa valtuutetuiksi ja varavaltuutetuiksi valitut.

Jos henkilö olisi vuonna 2021 toimitettavissa vaaleissa ehdokkaana sekä maakuntavaaleissa että kuntavaaleissa, hän olisi ilmoitusvelvollinen molempien vaalien vaalirahoituksestaan, jos tulee valituksi vähintään toisessa vaalissa varavaltuutetuksi.

Vaalirahoituksen rajoitusten ja vaalirahoitusilmoituksessa ilmoitettavien tietojen osalta maakuntavaalien ehdokkaat rinnastettaisiin eduskuntavaalien ehdokkaisiin.

Näin ollen säädettäisiin, että maakuntavaaleissa ehdokas saisi ottaa vastaan yhdeltä tukijalta tukea enintään 6000 euroa, yksityisen tukijan nimen ilmoittamisen suojaraja olisi 1500 euroa, vaalirahoitusilmoituksessa tulisi erikseen ilmoittaa vähintään 1500 euron tuet ja ehdokas olisi velvollinen tekemään mahdollista lainaa koskevia jälki-ilmoituksia.

Lisäksi säädettäisiin, kaikkia vaaleja koskien, että ehdokas ei saa ottaa vastaan tukea maakunnalta, sen määräysvallassa olevalta yhtiöltä eikä maakunnan liikelaitokselta.

TEHÄÄ yhdessä
Kymenlaakso!